

Korkeimman hallinto-oikeuden välipäätös Olkiluoto 3:a koskevasta kantaverkon suojausjärjestelmästä

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on 1. kesäkuuta 2026 antanut välipäätöksen Olkiluoto 3:n (OL3) yli 1300 megawatin tuotantotehon mahdollistavaa kantaverkon suojausjärjestelmää koskevassa vastuu- ja maksukiistassa.

KHO päätti keskeyttää markkinaoikeuden syksyllä 2025 antamien päätösten täytäntöönpanon sekä vastuu- että maksuasiassa. Päätöksen mukaan Energiaviraston aiempia ratkaisuja on noudatettava muutoksenhaun käsittelyn ajan, kunnes korkein hallinto-oikeus antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa tai määrää toisin.

Asia koskee kahta markkinaoikeuden päätöstä vuodelta 2025. Syyskuussa 2025 markkinaoikeus ratkaisi kantaverkon suojausjärjestelmän toteutusvastuuta koskevan asian osittain kantaverkkoyhtiö Fingridin kannan mukaisesti. Marraskuussa 2025 markkinaoikeus puolestaan kumosi suojausjärjestelmän maksujen määräytymisperusteita koskeneen Energiaviraston päätöksen ja palautti asian viranomaisen uudelleen käsiteltäväksi.

Energiavirasto antoi alkuperäiset päätökset järjestelmästä tammikuussa 2024 (vastuukysymys) ja joulukuussa 2024 (maksuperusteet). Näiden päätösten mukaan Fingrid vastaa järjestelmän toteutuksesta ja voi veloittaa järjestelmän kustannuksista pääosan Teollisuuden Voima Oyj:ltä (TVO).

Energiavirasto, Fingrid ja TVO valittivat markkinaoikeuden ratkaisusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Keskeyttämistä vaativat vastuuasiassa Energiavirasto ja TVO sekä maksuasiassa Energiavirasto ja Fingrid. KHO hyväksyi kaikki keskeyttämisvaatimukset.

Korkein hallinto-oikeus korosti välipäätöksessään tarvetta varmistaa, että kantaverkon suojausjärjestelyt ovat oikeudenkäynnin aikana selkeästi ja yksiselitteisesti järjestettyjä sekä turvaavat toiminnan jatkuvuuden. Tämän vuoksi se katsoi täytäntöönpanon keskeyttämisen perustelluksi.

KHO antaa myöhemmin lopullisen ratkaisunsa Fingridin järjestelmävastuusta sekä suojausjärjestelmän kustannusten määräytymisestä.

Kantaverkon suojaus ja OL3:n tuotanto

Kantaverkkoyhtiö Fingridin näkemyksen mukaan nykyinen sähköjärjestelmä ei sellaisenaan mahdollista Olkiluoto 3 -laitoksen täyttä, noin 1600 megawatin tuotantotehoa. Kun OL3:n tuotanto ylittää 1300 megawattia, kantaverkkoon tarvitaan erillinen suojausjärjestelmä turvaamaan sähköjärjestelmän toiminta myös häiriötilanteissa.

Suojaus toteutetaan käytännössä esimerkiksi teollisuuden kulutuksen ohjauksella ja akkulaitosten avulla. Mikäli suojausjärjestelmä ei ole täysimääräisesti käytössä, OL3:n tehoa on jouduttu ajoittain alentamaan Fingridin vaatimuksesta. Näin voi tapahtua esimerkiksi silloin, kun suojausjärjestelmään osallistuvia teollisuuslaitoksia on huoltoseisokissa.